

ชื่อเรื่องการวิจัย การปรับเปลี่ยนและการธำรงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม
ของชาวไทใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักราช ฟ้าขาว

คณะกรรมการที่ปรึกษาการวิจัย

ศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ศรีสันติสุข	กรรมการ
อาจารย์มลธิรา สวัสดิรักษา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การปรับเปลี่ยนและการธำรงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวไทใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนไทใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนและการธำรงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนไทใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อนำไปสู่สังเคราะห์และเสนอแนะแนวทางในการธำรงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับชุมชนไทใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการผสมผสานระหว่างวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้นำชุมชนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ กลุ่มชาวบ้าน และกลุ่มพระภิกษุ โดยการสุ่มแบบ Snowball sampling และการใช้แบบสอบถามโดยการสุ่มแบบเจาะจงจากกลุ่มผู้นำชุมชนไทใหญ่ที่เป็นทางการ ส่วนการวิเคราะห์ใช้วิธีการเชิงคุณภาพร่วมกับวิธีการเชิงปริมาณ

ผลการวิจัยสรุปว่า อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนไทใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ถูกหลอมรวมจากพัฒนาการทางประวัติศาสตร์มาอย่างต่อเนื่องเป็นวิถีชีวิตมีความศรัทธาเลื่อมใสต่อพุทธศาสนาผสมผสานการนับถือผีและยี่ดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเคร่งครัดทำให้คนในชุมชนไทใหญ่เกิดความภาคภูมิใจและตระหนักถึงการธำรงรักษาวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของตนเอง

ในด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมนั้น พบว่า ปัจจัยภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ การหลั่งไหลของวัฒนธรรมสมัยใหม่ รวมถึงความเจริญด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีและปัจจัยภายในจากการขยายตัวด้านเศรษฐกิจ สังคม การท่องเที่ยวของ

จังหวัด ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทใหญ่ขึ้น ส่วนการธำรงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมนั้น พบว่า กระบวนการทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วม และความเข้มแข็งของชุมชนไทใหญ่ในการดำเนินงานทางวัฒนธรรม ตลอดถึงการส่งเสริมสนับสนุนจาก 4 ภาคลี้หลักในชุมชนไทใหญ่ จะช่วยให้การธำรงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมได้อย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม

ส่วนแนวทางในการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของชุมชนไทใหญ่นั้น ประกอบด้วยด้านการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนไทใหญ่ในทุกมิติ ด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมงานวัฒนธรรม ด้านการสร้างชุมชนคุณธรรม จริยธรรมในกระแสโลกาภิวัตน์ และด้านการสร้างเครือข่ายทางวัฒนธรรม โดยในทุกด้านนั้นอยู่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมและการพึ่งพาตนเองของชุมชนไทใหญ่ และเชื่อมโยงจากเครือข่ายภายในชุมชนซึ่งจะเป็นเป็นกลไกที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งและส่งผลต่อการธำรงรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนไทใหญ่ได้อย่างยั่งยืน